

Finansdepartementet
Avdelningen för offentlig Förvaltning
Enheten för offentlig upphandling
Kansliråd
Jonatan Wahlberg

Betänkande Möjligt, tillåtet och tillgängligt (SOU 2018:44)

Dnr Fi2018/02531

Sammanfattning

Detta yttrande är utifrån de upphandlingserfarenheter, befolkningsstorlek, den geografiska yta, den organisation och de möjligheter/utmaningar som Torsby kommun (TK) har.

TK har valt att kommentera de förslag till lag om ändring i lagen (2016:1145) men yttrandet gäller även ändringar i de övriga lagar som är medtagna i utredningen. TK ställer sig positiv till förändring av direktupphandlingsgränsen till att vara jämt belopp istället för procentuell andel av tröskelvärdet. Likaså ser vi positivt på att kunna göra täckningsköp under bl.a pågående rättsprocesser. Borttagande av gränsen för kravdokumentation över 100 00 har vi stora farhågor på att detta kan bli kontraproduktivt för Upphandlande myndigheter (UM). Införande av ansökningsavgift är ett steg i rätt riktning för att minska antalet överprövningar men den bör höjas till 20 000 kr för att uppnå önskad effekt. Att införa processkostnadsansvar kan slå hårt mot UM och leda till att upphandlingar blir mer fokuserade på att vara textmässigt- och juridiskt korrekta istället för att fokusera på bra affär för ingående parter.

Kapitel 19 och kapitel 19a

Kapitel 19a, § 9

Dokumentation

Enligt nu gällande lag ska dokumentation ske enligt Kapitel 19, § 30 när upphandlingens värde överstiger 100 000 kr.

Enligt det nya lagförslaget finns ingen sådan gräns, man kan därför göra tolkningen att alla inköp (utanför gällande avtal) ska dokumenteras oavsett värde.

I lagförslaget ska "motivera myndighetens beslut under upphandlingens samtliga skeden". Samtidig så står det under i 15 kap sid 363, punkt 15.3.2 att "Många gånger kan dokumentation i form av faktura eller det kvitto som tas in som verifikat i bokföringen vara tillräcklig".

Lagförslaget kap19, § 9 stämmer därför inte överens med 15 kap sid 363, punkt 15.3.2, då t. ex. ett kvitto är dokumentation av slutfört köp.

Man kan tekniskt lösa att få fram dokumentation för betalning men eftersom man ska "motivera myndighetens beslut under samtliga skeden", kommer detta att leda till ett gigantisk administrativt arbete. Detta gäller vid inköp, betalning men även intern- och extern revision. Utöver nämnda extraarbeten för UM som uppstår kommer alla UM att få se över sin dokumenthantering och skaffa extra data-lagringskapacitet för att leva upp till lagkravet.

Då gränsen för krav på dokumentation är 100 000 kr i nu gällande lag bör denna gräns vara kvar.

Kapitel 19, §§ 19a och 19c

§ 19 a

Ansökningsavgift för överprövning är bra medel för att minska antalet överprövningar. Frågan är om den är för lågt satt och kanske borde höjas till 20 000.

§ 19c

Då förlorande part ska ersätta vinnande parts kostnader kan i vissa fall slå hårt mot UM. Om en upphandling med rangordnat avtal blir överprövat och t.ex. det är fyra avtalsparter, där de avtalsparter med rangordning två till fyra begär överprövning i syfte att nr ett ska diskvalificeras och UM blir förlorande part. I detta fall kommer UM att bli ersättningsskyldig till tre motparter eftersom alla tre blir vinnande part.

Ovanstående paragraf kan lätt få till följd att upphandlingarna blir än mer fokuserade på att bli mer textmässigt omfattande och formellt riktiga ur juridisk synvinkel, istället för att göra bra affärer som lagen (LOU m.fl.) medger.

Förslag: §§ 19a och 19c. Höj ansökningsavgiften till 20 000 kr och om den part som begär överprövning blir vinnande part återbetalas ansökningsavgiften.

I detta ärende har Kommunstyrelsens arbetsutskott, Torsby kommun beslutat.
Inköpschef Mats Ågren har varit föredragande.